

Експертний висновок
до законопроекту згідно зі статтею 27
Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

«Про реструктуризацію та списання заборгованості за житлово-комунальні послуги», реєстр. № 3767-1 від 20.07.2020, внесений народними депутатами України Королевською Н. Ю. та Солодом Ю. В.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом пропонується:

- 1) скасувати законодавчі положення про нарахування та сплату пені у разі несвоєчасного здійснення платежів за житлово-комунальні послуги;
- 2) списати заборгованість населення, що сформувалася станом на 1 січня 2020 року, за природний газ, централізоване опалення та постачання гарячої води, електричної енергії.

Списання відповідної заборгованості населення перед суб'єктами господарювання, що здійснюють постачання природного газу для потреб побутових споживачів, а також централізованого опалення та постачання гарячої води, пропонується здійснювати шляхом взаємозаліку за спожитий природний газ перед НАК «Нафтогаз України» у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

- 3) запровадити мораторій до 1 січня 2030 року на примусове виселення із житла, стягнення житла, припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг громадянам України у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі;

- 4) виключити норми, що передбачають врахування рівня доходу сім'ї пільговика під час надання пільг, в тому числі з оплати житлово-комунальних послуг, користування житлом та отримання палива, які стосуються учасників війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, осіб, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, жертв нацистських переслідувань, дітей війни, педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів, які працюють у сільській місцевості і селищах, а також пенсіонерів, які раніше працювали педагогічними працівниками в цих населених пунктах і проживають в них, тощо.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація законопроекту потребуватиме додаткових витрат з Державного бюджету України для покриття заборгованості населення за спожиті енергоносії.

Крім того, виключення критерію щодо урахування доходу під час надання пільг призведе до розширення кола пільгових категорій громадян та

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000A2FE2E00A5468300

Підписувач Улютін Денис Валерійович

Дійсний з 14.04.2020 14:44:24 по 14.04.2022 14:44:24

Міністерство фінансів України

47030-10-3/24036 від 05.08.2020

потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету України. Джерел покриття таких видатків головним розробником не визначено.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Відповідно до пояснювальної записки до законопроекту обсяг додаткових видатків державного бюджету становить 5,4 млрд грн для покриття заборгованості за спожиту електроенергію.

Списання заборгованості населення в обсязі 48,3 млрд грн перед суб'єктами господарювання, що здійснюють постачання природного газу для потреб побутових споживачів, а також централізованого опалення та постачання гарячої води, пропонується здійснювати шляхом взаємозаліку за спожитий природний газ перед НАК «Нафтогаз України».

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту вплине на виконання закону про Державний бюджет України в поточному періоді та потребуватиме внесення змін до нього.

Відповідно до пояснювальної записки збільшення видатків на 2020 рік у рамках списання заборгованості населення за електроенергію пропонується за рахунок економії, яка буде отримана за іншими бюджетними програмами, перелік яких розробником не наведено.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не узгоджується із положенням статті 7 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) щодо дотримання принципу збалансованості, оскільки його реалізація призведе до розбалансування видатків та доходів Державного бюджету України та не відповідає статті 27 Кодексу в частині набуття чинності законопроектом у разі впливу на показники бюджетів.

Крім того, не відповідає пункту 6 статті 45 Кодексу, якою встановлено заборону на проведення розрахунків з бюджетом у негрошовій формі, у тому числі шляхом взаємозаліку, застосування векселів, бартерних операцій та зарахування зустрічних платіжних вимог у фінансових установах, за виключенням операцій, пов'язаних з державним боргом, та випадків, передбачених законом про Державний бюджет України.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект не підтримується, оскільки потребує значних фінансових ресурсів державного бюджету. Разом з цим реальних джерел покриття відповідних втрат бюджету не надано.

Крім того, механічне списання заборгованості населення за постачання природного газу, централізоване опалення та постачання гарячої води та електричної енергії призведе до соціальної несправедливості щодо тієї частини громадян України, які вчасно сплачували за комунальні послуги, природний газ та електроенергію, та може призвести до різкого погіршення платіжної дисципліни населення з оплати цих послуг і подальшого збільшення заборгованості населення.

Запровадження мораторію на примусове виселення та стягнення житла, а також скасування положень щодо нарахування та стягнення пені буде сприяти продовженню негативної тенденції щодо розрахунків населення за отримані житлово-комунальні послуги та не буде сприяти поліпшенню фінансового стану підприємств та виконавців цих послуг, що, в свою чергу, призведе до обмеженості коштів для здійснення розрахунків за спожиті енергоносії, виплати заробітної плати працівникам, сплати податків та обов'язкових платежів до бюджету тощо.

Разом з цим з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19 Законом України від 17.03.2020 № 530-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» на період дії карантину та протягом 30 днів з дня його відміни встановлено заборону щодо нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені) за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги; припинення/зупинення надання відповідних послуг у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі та примусове виселення та стягнення житла.

Виключення критерію щодо урахування доходу під час надання пільг призведе до розширення кола пільгових категорій громадян та потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету України.

В умовах необхідності упорядкування надмірно розгалуженої системи пільг, забезпечення її адресності вважаємо недоцільним та економічно необґрунтованим прийняття будь-яких змін до законодавчих актів України, які розширюють перелік пільгових послуг громадянам та збільшують видатки державного та місцевих бюджетів України.

Надання соціальних гарантій громадянам за рахунок коштів Державного бюджету України має здійснюватися комплексно з урахуванням фінансових можливостей держави та забезпечення своєчасним і у повному обсязі фінансуванням уже прийнятих рішень щодо соціального захисту населення.

**Перший заступник Міністра
фінансів України**

Денис УЛЮТІН

